

I

(Riżoluzzjonijiet, rakkomandazzjonijiet u opinjonijiet)

OPINJONIJIET

IL-KUMITAT EKONOMIKU U SOĊJALI EWROPEW

IL-575 SESSJONI PLENARJA TAL-KUMITAT EKONOMIKU U SOĊJALI EWROPEW, 14.12.2022–
15.12.2022

Opinjoni tal-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew dwar “Riċiklaġġ sostenibbli, użu ta’ materja prima sekondarja u tranzizzjoni ġusta fl-industrija Ewropea tal-metall ferruż u mhux ferruż”

(opinjoni fuq inizzjattiva proprja)

(2023/C 140/01)

Relatur: **Anastasis YIAPANIS**

Korelatur: **Michal PINTÉR**

Deċiżjoni tal-Assemblea Plenarja	20.1.2022
Bażi legali	Artikolu 52(2) tar-Regoli ta’ Proċedura Opinjoni fuq inizzjattiva proprja
Sezzjoni kompetenti	Kummissjoni Konsultattiva dwar il-Bidliet Industrijali
Adozzjoni fis-sezzjoni	9.12.2022
Adozzjoni fil-plenarja	24.1.2023
Sessjoni plenarja Nru	575
Riżultat tal-votazzjoni (favur/kontra/astensjonijiet)	183/0/2

1. Konkluzjonijiet u rakkomandazzjonijiet

1.1. Il-KESE jinnota li n-nuqqas ta’ materja prima sekondarja ta’ kwalità għolja u l-prezzijiet mhux kompetittivi jipprevjenu l-użu akbar ta’ materja prima sekondarja, u jappella għal politiki u opportunitajiet ta’ finanzjament adegwati biex jinbnew faċilitajiet ta’ riċiklaġġ godda u jittejbu dawk eżistenti f’termini tat-teknoloġija tagħhom. Il-Kumitat jemmen li għandhom jiġu introdotti faċilitajiet tat-taxxa u inċentivi fiskali tul il-katina tal-valur tar-riċiklaġġ u għal mudelli ta’ negozju ċirkolari godda, b’enfasi speċjali fuq ir-rwol importanti li l-SMEs u n-negozji godda għandhom fil-perkors tat-tranzizzjoni.

1.2. Il-KESE jappella għal politiki addizzjonali li jappoġġjaw u jiffinanzjaw ir-riċerka u l-iżvilupp fil-proċess tas-sostituzzjoni tal-materja prima kritika, it-tnaqqis tal-konsum tar-riżorsi, it-titjib tal-effiċjenza tal-prodotti u t-tishih tal-monitoraġġ, tal-ġestjoni tar-riskju u tal-governanza tal-UE fil-qasam tal-materja prima kritika.

1.3. Il-Kumitat jilqa' t-tnedija tal-Alleanza Globali Alleanza Globali għall-Ekonomija Ċirkolari u l-Effiċjenza fir-Riżorsi⁽¹⁾ (GACERE) fi Frar 2021, u jemmaen li s-shubija fl-organizzazzjoni għandha tiġi estiża.

1.4. Il-KESE jqis li l-politiki mmirati u l-investimenti pubbliċi għandhom jiġu żviluppati aktar fl-Istati Membri kollha sabiex jitrawmu l-iżvilupp sostenibbli u t-tranzizzjoni ġusta.

1.5. Il-KESE jenfasizza li hemm hteġa akbar għal haddiema speċjalizzati fir-riċiklaġġ, id-disinn u l-manifattura ta' prodotti b'hajja estiża, il-ġestjoni tal-iskart u s-separazzjoni avvanzata. L-imsieħba soċjali u l-organizzazzjonijiet tas-soċjetà civili industrijali għandhom rwol estremament importanti x'jaqdu fl-implimentazzjoni u l-monitoraġġ tal-Mekkaniżmu għal Tranzizzjoni Ġusta (JTM), u l-Kumitat jitlob għal djalogu aktar intensiv u kooperazzjoni aktar mill-qrib bejn l-awtoritajiet pubbliċi Ewropej u nazzjonali u l-partijiet interessati industrijali.

1.6. Il-KESE jemmaen li l-kriterji rilevanti fid-Direttiva Qafas dwar l-Iskart biex jintlaħqu l-miri ambizzjużi tal-Patt Ekoloġiku Ewropew u l-Pjan ta' Azzjoni dwar l-Ekonomija Ċirkolari għandhom jiġu ddeterminati u sussegwentement armonizzati fi hdan l-UE.

1.7. L-esportazzjonijiet tal-iskart għandhom ikunu permessi biss meta jkun hemm konformità shiħa mal-istandards ambjentali u soċjali fil-pajjiż tad-destinazzjoni, bi proċeduri tal-awditjar affidabbli u effettivi li jinkludu l-imsieħba soċjali u l-NGOs rilevanti. Il-Kumitat jitlob għal monitoraġġ strett tal-kwistjonijiet ta' klassifikazzjoni u l-introduzzjoni ta' proċeduri ta' salvagwardja adegwati u effettivi biex jiġu sospiżi l-esportazzjonijiet f'każ li l-kundizzjonijiet meħtieġa ma jiġux issodisfati. Barra minn hekk, il-KESE jistieden lill-Parlament u lill-Kunsill japplikaw l-istess kriterji stretti fir-rigward tal-impenji ambjentali dwar l-iskart esportat kemm lejn pajjiżi tal-OECD kif ukoll lejn pajjiżi li mhumiex fl-OECD.

1.8. Il-Kumitat jinnota l-problema tal-esportazzjonijiet illegali tar-ruttam mill-Ewropa u r-riimportazzjonijiet suspettużi ta' oġġetti mmanifatturati barra mill-UE, u jappella għal kontrolli aktar stretti fil-fruntieri.

1.9. Il-KESE jqis li proċeduri aktar rapidi għall-iskart ittrasportat internament se jwasslu għal ċirkolarità aħjar tal-materjali ferużi u mhux ferużi, li tagħmilhom aktar kompetittivi u tnaqqas l-emissjonijiet tagħhom ta' gassijiet serra.

1.10. Peress li d-disinn tar-riċiklabbiltà tal-prodotti huwa essenzjali biex jiżdedu ċ-ċirkolarità u d-disponibbiltà ta' materja prima sekondarja ta' kwalità għolja, il-KESE jitlob li l-użu ta' materja prima riċiklabbli u prodotti sekondarji jiġi rikonoxxut skont ir-Regolament dwar l-Ekodiżm għal Prodotti Sostenibbli. L-estensjoni tal-hajja tal-prodotti se ssir dejjem aktar importanti għall-kompetittività tal-industrija Ewropea.

1.11. Il-KESE jemmaen li l-introduzzjoni ta' rekwiżiti minimi ta' sostenibbiltà ambjentali u soċjali fir-Regolament dwar il-Prodotti għall-Bini, flimkien mat-tikkettar u l-inċentivi tas-suq, joħolqu kundizzjonijiet ekwivalenti ta' kompetizzjoni għal prodotti sostenibbli.

1.12. Il-partecipazzjoni ta' esperti tal-industrija u partijiet interessati rilevanti ohra hija essenzjali biex jiġi żgurat li l-prinċipji taċ-ċirkolarità jkun fis-seħħ fil-livelli kollha tad-disinn tal-prodotti, u l-Kumitat jemmaen li l-investimenti fir-riċerka u l-iżvilupp u s-shubijiet pubbliċi-privati jridu jissahhu u jinghataw appoġġ finanzjarju.

1.13. Il-KESE jemmaen li l-Akkwist Pubbliku Ekoloġiku għandu rwol vitali fl-aċċellerazzjoni tax-xejriet tal-ekonomija ċirkolari u fil-promozzjoni tas-sostenibbiltà, u huwa konvint li l-istandardizzazzjoni armonizzata fl-UE tal-prodotti għall-bini tipprovdi qafas koerenti u tnaqqas il-frammentazzjoni fl-Istati Membri kollha.

1.14. Il-KESE jilqa' l-intenzjoni tal-Kummissjoni li tippromovi għadd ta' proposti legiżlattivi dwar it-titjib tal-possibbiltà ta' tiswija u tar-riċiklabbiltà tal-prodotti, l-estensjoni taċ-ċiklu tal-hajja tal-prodotti, l-introduzzjoni tat-tikkettar tal-enerġija u l-provvista ta' servizzi ta' tiswija disponibbli għall-konsumaturi.

1.15. Il-Kumitat jemmaen li r-riċiklabbiltà tal-materjali tal-imballaġġ għandha tiġi kkunsidrata fi skemi ta' responsabbiltà estiża tal-produttur permezz ta' tariffi abbażi tal-prinċipju tal-"ekomodulazzjoni".

⁽¹⁾ Alleanza Globali għall-Ekonomija Ċirkolari u l-Effiċjenza fir-Riżorsi

2. Kummenti introduttorji

2.1. Fil-Komunikazzjoni tagħha dwar l-Agġornament tal-Istrateġija Industrijali l-Għda tal-2020: Nibnu Suq Uniku aktar b'saħħtu għall-irkupru tal-Ewropa ⁽²⁾, il-Kummissjoni Ewropea enfasizzat li l-industriji li jużaw hafna enerġija huma indispensabbli għall-ekonomija tal-Ewropa u jridu jiġu appoġġjati sabiex jinholqu swieq ġodda għal prodotti newtrali għall-klima u ċirkolari, bħall-azzar. Hija tiddikkjara wkoll li t-tranzizzjoni tal-UE lejn in-newtralità klimatika tista' tittrasforma d-dipendenza attwali fuq il-fjuwils fossili f'waħda fuq il-materja prima, li tiġi akkwistata minn barra l-Unjoni.

2.2. Il-pandemija tal-COVID-19 uriet biċ-ċar il-fragilità tal-ktajjen tal-provvista Ewropej u d-dipendenza fuq pajjiżi barranin għal materja prima strateġika. In-nuqqasijiet għadhom jippersistu u l-UE tidher li ma tistax tagħmel il-ktajjen tal-valur aktar reżiljenti u mhejjija ahjar għal xokkijiet futuri possibbli fit-tranzizzjoni doppja.

2.3. Skont l-Aġenzija Internazzjonali tal-Enerġija, id-domanda għall-inputs minerali se tiżdied b'sitt darbiet sal-2050. Peress li l-materja prima primarja hija limitata u hafna drabi mhijiex disponibbli fl-UE, l-enfasi trid tiġi trasferita lejn it-titjib tal-kapaċitajiet u l-possibbiltajiet tar-riċiklaġġ u l-holqien ta' suq reali għall-materja prima sekondarja.

2.4. Huma u jhabirku biex jilhqqu l-miri stabbiliti fil-Patt Ekoloġiku Ewropew, l-UE, l-Istati Membri u l-partijiet interessati industrijali jehtieg li jiżguraw li l-kompetittività tal-industrija, il-ktajjen tal-valur tagħha, l-impjegati u s-socjetà kollha ma jkunux mhedda. Għalhekk, il-katina Ewropea tar-riċiklaġġ mill-iskart għal prodotti finali ġodda jehtieg li tiġi agġornata u tkun iffukata fuq riċiklaġġ effiċjenti u sostenibbli, inkluż billi tiġi promossa l-metodoloġija tas-simbjozi industrijali.

3. Iċ-ċirkolarità, l-użu mill-ġdid u r-riċiklaġġ, id-disponibbiltà ta' materja prima sekondarja

3.1. L-UE qed tħabrek biex tittrasforma l-ekonomija f'waħda aktar sostenibbli u ċirkolari, bil-potenzjal li jinholqu 700 000 impjeg addizzjonali ⁽³⁾. Ghalkemm qed jintlahqu riżultati massimi fir-rigward ta' xi materjali bħall-hadid, iż-żingu jew il-platinu, fir-rigward ta' materjali tal-art rari bħall-gallju jew l-iridju, il-kontribut mill-materja prima sekondarja huwa pjuttost marginali. Huwa smat li kull tunnellata ta' azzar riċiklat tipprevjeni 1,5 tunnellata ta' emissjonijiet ta' CO₂ milli jidhlu fl-atmosfera. Il-KESE jinnota li huwa n-nuqqas ta' materja prima sekondarja ta' kwalità għolja, in-nuqqas ġenerali ta' disponibbiltà, u prezżijiet mhux kompetittivi li jipprevjenu użu akbar ta' materja prima sekondarja.

3.2. L-invażjoni tal-Ukrajna mir-Russja żiedet il-pessjoni fuq il-provvista ta' materja prima għall-industrija tal-UE, u l-appoġġ għar-riċiklaġġ mhux se jkun biżżejjed biex jissodisfa d-domanda fil-futur għall-materja prima. Għalhekk, il-KESE jappella għal miżuri urġenti addizzjonali biex jappoġġjaw u jiffinanzjaw ir-riċerka u l-iżvilupp fis-sostituzzjoni ta' materja prima kritika, it-tnaqqis tal-konsum tar-riżorsi, it-titjib tal-effiċjenza tal-prodotti, eċċ. Il-KESE jilqa' l-approċċ komprensiv tal-KE fil-proposta dwar l-Att Ewropew dwar il-Materja Prima Kritika, u jemmaen li jehtieg li jittejbu l-monitoraġġ, il-ġestjoni tar-riskju u l-governanza tal-UE fil-qasam tal-materja prima kritika. Barra minn hekk, il-Kumitat jemmaen li l-azzjonijiet esterni tal-UE dwar il-materja prima kritika għandhom jissahhu permezz ta' shubijiet strateġiċi mmirati ma' pajjiżi terzi, ftehimiet u negozjati kummerċjali bilaterali/reġjonali, ftehimiet settorjali, kooperazzjoni għall-iżvilupp u inizjattivi multilaterali.

3.3. L-UE, li tinsab fuq quddiem nett tal-ġlieda kontra t-tibdil fil-klima, għandha tkun tista' tittratta l-iskart prodott fit-territorju tagħha minflok tesportah. Madankollu, l-esportazzjonijiet tal-iskart tal-metall ferruż (ruttam tal-hadid u tal-azzar) żdiedu b'113 % fl-2021 meta mqabbla mal-livelli tal-2015, u laħqu 19,5 miljun tunnellata u kienu jammontaw għal aktar minn nofs (59 %) l-esportazzjonijiet kollha tal-iskart mill-UE. Il-KESE jinnota l-problema tal-esportazzjonijiet illegali tar-ruttam mill-Ewropa u l-riimportazzjonijiet suspettużi ta' oġġetti mmanifatturati barra mill-UE.

3.4. Fil-kuntest taż-żieda fil-prezżijiet tal-enerġija u tal-materja prima, il-KESE jenfasizza li, meta mqabbel mal-proċess tal-estrazzjoni tal-materja prima, ir-riċiklaġġ jinvolvi tnaqqis sinifikanti fl-użu tal-enerġija u fl-emissjonijiet tal-gassijiet serra. Il-KESE jixtieq jara li jiġu adottati politiki dwar il-bini ta' facilitajiet ta' riċiklaġġ ġodda u t-titjib teknoloġiku ta' dawk eżistenti, inkluż permezz tal-pjani nazzjonali għall-irkupru u r-reżiljenza. Il-KESE jemmaen li għandhom jiġu introdotti inċentivi tat-taxxa u fiskali għal mudelli ta' negozju ċirkolari ġodda matul il-ktajjen tal-valur, b'enfasi speċjali fuq ir-rwol importanti li l-SMEs u n-negozji ġodda għandhom fil-perkors tat-tranzizzjoni.

⁽²⁾ Komunikazzjoni dwar Agġornament tal-Istrateġija Industrijali l-Għda tal-2020 (COM/2021/350 final).

⁽³⁾ Pjan ta' Azzjoni ġdid dwar l-Ekonomija Ċirkolari Għal Ewropa aktar nadifa u kompetittiva.

3.5. Il-Kumitat ifahhar it-tnejja tal-Alleanza Globali dwar l-Ekonomija Ċirkolari u l-Effiċjenza fir-Riżorsi fi Frar 2021 bħala alleanza ta' gvernijiet li se jaħdmu flimkien biex itejbu ċ-ċirkolarità u jiżguraw tranzizzjoni ġusta. Il-KESE jemmen li s-shubija fl-istituzzjoni għandha tiġi estiża, peress li huma mehtieġa sforzi globali akbar biex tiġi żgurata ġestjoni sostenibbli tar-riżorsi naturali.

4. Tranzizzjoni ġusta

4.1. Fit-trasformazzjoni tal-ekonomiji tagħna f'ekonomiji ekoloġiċi u diġitali, hemm ukoll diffikultajiet soċjoekonomiċi speċifiċi għal xi reġjuni u setturi, kif ukoll sfidi għall-impjeg u l-hiliet għall-industrija tal-metall. Il-kumpaniji u l-haddiema tal-UE jehtieġu appoġġ imsaħħaħ biex ilaħhqu mar-reqwiziti ta' mudelli godda ta' negozju u jkunu ppreparati aħjar għall-isfidi u l-opportunitajiet futuri. Barra minn hekk, it-tranzizzjoni ċirkolari trid tipprevjeni kwalunkwe distorsjoni tal-kundizzjonijiet tax-xogħol. Il-Kumitat jemmen li l-politiki mmirati u l-investimenti pubbliċi għandhom jiġu żviluppati aktar fl-Istati Membri kollha sabiex jitrawmu l-iżvilupp sostenibbli u t-tranzizzjoni ġusta.

4.2. Il-KESE appoġġja l-adozzjoni tal-JTM, bħala parti mill-pjan ta' investiment tal-Patt Ekoloġiku Ewropew, u jqis li huwa għodda vitali biex jiġi żgurat li hadd ma jithalla jibqa' lura fit-tranzizzjoni lejn ekonomija newtrali għall-klima. L-adozzjoni tal-Fond għal Tranzizzjoni Ġusta (l-ewwel pilastru tal-JTM) timmarka pass sinifikanti 'l quddiem.

4.3. Il-KESE jemmen li l-imsieħba soċjali u s-soċjetà ċivili u l-organizzazzjonijiet industrijali għandhom rwol ferm importanti x'jaqdu fl-implimentazzjoni u l-monitoraġġ tal-JTM, u s-sensibilizzazzjoni fost l-awtoritajiet pubbliċi dwar il-htigijiet speċjali taċ-ċittadini u tan-negozji. Il-Kumitat jixtieq jara djalogu u kooperazzjoni aktar intensifikati bejn l-awtoritajiet pubbliċi Ewropej u nazzjonali, il-partijiet interessati industrijali u l-NGOs industrijali rilevanti.

4.4. L-imsieħba soċjali fil-livelli kollha għandhom rwol importanti haħna fin-negozjar ta' strateġiji ta' tranzizzjoni ġusta fi hdan il-kunsilli tax-xogħlijiet jew korpi rilevanti oħra tad-djalogu soċjali. Huma jinsabu fl-aħjar pożizzjoni biex jidentifikaw il-holqien u l-ghajbien tal-impjegji, u janalizzaw u jantiċipaw il-htigijiet futuri għat-taħriġ u t-titjib tal-hiliet tal-forza tax-xogħol. Bhalissa l-aktar htigijiet stretti huma għal haddiema speċjalizzati fir-riċiklaġġ, id-disinn u l-manifattura ta' prodotti b'haħja estiża, il-ġestjoni tal-iskart u s-separazzjoni avvanzata.

5. L-Iskart, id-Direttiva Qafas dwar l-Iskart u r-Regolament dwar Vjeġġi ta' Skart

5.1. L-iskart għandu valur importanti f'termini tal-irkupru ta' materja prima sekondarja, peress li jikkontribwixxi għall-ekonomija ċirkolari tal-UE u l-Patt Ekoloġiku Ewropew, u jnaqqas id-dipendenza minn materja prima primarja importata u jiffranka r-riżorsi naturali, filwaqt li jnaqqas il-konsum tal-enerġija mehtieġ għall-estrazzjoni u l-ipproċessar tal-materja prima primarja fl-Ewropa u jnaqqas l-emissjonijiet tas-CO₂ fl-industrija tal-ħadid u mhux tal-ħadid.

5.2. Ir-reviżjoni li jmiss tad-Direttiva Qafas tal-UE dwar l-Iskart bl-għan li tiżdied il-protezzjoni tal-ambjent u tas-saħħa pubblika mill-effetti tal-immanigġjar tal-iskart, jitnaqqas il-volum tal-iskart, jiżdied l-użu mill-ġdid u jittejjeb il-ġbir separat biex tithegġeġ it-thejjija għall-użu mill-ġdid u r-riċiklaġġ ta' kwalità għolja hija importanti kemm għall-unitajiet domestiċi privati kif ukoll għall-industrija.

5.3. Il-KESE jemmen li l-kriterji rilevanti tad-Direttiva Qafas dwar l-Iskart biex jintlaħqu l-miri ambizzjużi tal-Patt Ekoloġiku Ewropew u l-Pjan ta' Azzjoni dwar l-Ekonomija Ċirkolari għandhom jiġu ddeterminati u sussegwentement armonizzati fi hdan l-UE. Il-Kumitat jemmen li l-koerenza ma' leġizlazzjoni oħra, b'mod partikolari ir-Regolament dwar l-Ekedisinn għal Prodotti Sostenibbli u l-leġizlazzjoni tal-Istati Membri tal-UE, hija mehtieġa biex jiġu evitati ambigwitatijiet, duplikazzjonijiet u trikkib.

5.4. Volumi akbar ta' skart ittrasportat internament u proċeduri aktar rapidi se jwasslu għal żieda fir-riċiklaġġ domestiku ta' materjali ferużi u mhux ferużi, u b'hekk jagħmluhom aktar kompetittivi u jghinuhom inaqqsu l-emissjonijiet ta' gassijiet serra tagħhom. Barra minn hekk, il-KE stmat li se jinholqu bejn 9 000 u 23 000 impjeg ġdid fis-setturi tar-riċiklaġġ u l-użu mill-ġdid.

5.5. Il-KESE diġà kkonkluda li “l-esportazzjonijiet ta’ skart riċiklabbli ta’ kwalità għolja [...] huma ta’ detriment għas-sostenibbiltà tal-UE u jipperikolaw il-kompetittività globali tagħha billi jipprovdu riżorsi siewja lil kompetituri esterni”⁽⁴⁾. Sabiex jittiehed vantaġġ shih miż-żieda fil-volumi ta’ skart intern, il-Kumitat jitlob għal opportunitajiet ta’ finanzjament għar-riċerka u l-iżvilupp fl-iskoperta ta’ teknoloġiji avvanzati għall-użu mill-ġdid u r-riċiklaġġ u għall-iżvilupp ta’ faċilitajiet avvanzati għat-trattament u r-riċiklaġġ tal-iskart.

5.6. L-esportazzjonijiet tal-iskart mill-UE għandhom ikunu permessi biss meta l-istandards ambjentali u soċjali jkunu ekwivalenti għal dawk fl-UE u jiġu rispettati bis-shih fil-pajjiż tad-destinazzjoni. It-tnixxija tar-ruttam għandha tiġi evitata billi l-kontrolli fil-fruntieri tal-UE jsiru aktar stretti, filwaqt li l-iskart esportat għandu jkun soġġett għal regoli ta’ trasparenza aktar stretti u informazzjoni relatata dwar il-ġestjoni tiegħu u r-rispett tal-istandards għandha tkun disponibbli għall-pubbliku. Il-KESE jilqa’ l-proposta tal-Kummissjoni għal awditi minn partijiet terzi dwar faċilitajiet esterni tal-iskart u jqis li l-imsieħba soċjali u l-NGOs rilevanti għandhom ikunu parti mill-proċeduri”⁽⁵⁾.

5.7. Il-Kumitat jemmen li għandu jkun hemm kontroll partikolarment strett tal-kwistjonijiet ta’ klassifikazzjoni f’każ li l-esportaturi tal-iskart jippruvaw jikklassifikaw mill-ġdid l-esportazzjoni tal-iskart attwali tagħhom bħala esportazzjoni tat-tmiem tal-istadju tal-iskart. Riskju bħal dan jista’ jdgħajef kompletament ir-riforma kollha proposta mill-Kummissjoni għall-esportazzjoni tal-iskart.

5.8. Il-monitoraġġ *ex ante* jew il-kontroll *ex post* effettiv tal-kundizzjonijiet u r-regolamenti tal-ipproċessar tal-iskart lokali għandhom jingħataw prijorità u jitwettqu. Il-KESE jitlob l-introduzzjoni ta’ proċeduri ta’ salvagwardja adegwati u effettivi biex jiġu sospiżi l-esportazzjonijiet f’każ li l-kundizzjonijiet mehtieġa ma jiġux issodisfati.

5.9. Il-KESE jitlob għal perjodu ta’ tranżizzjoni mqassar ta’ sentejn għall-applikazzjoni tar-Regolament dwar Vjeġġi ta’ Skart rivedut. Il-limitu ta’ żmien propost ta’ 30 jum għall-awtoritajiet ta’ tranżitu kompetenti biex iqajmu oġġezzjonijiet validi għal vjeġġ ipplanat għall-irkupru għandu jtnaqqas għal għaxart ijiem sabiex tiġi żgurata l-operabbiltà u jiġi evitat dewmien bla bżonn. Barra minn hekk, il-KESE jappella għal restrizzjoni ċara fuq dawn l-awtoritajiet biex ma jithallew joġġezzjonaw għall-istess vjeġġ aktar minn darba.

5.10. Sabiex tiġi żgurata l-integrità ambjentali, il-KESE jistieden lill-Parlament u lill-Kunsill japplikaw l-istess kriterji stretti fir-rigward tal-impenji ambjentali dwar l-iskart esportat kemm lejn pajjiżi tal-OECD kif ukoll lejn pajjiżi li mhumiex fl-OECD.

5.11. Nuqqasijiet fil-proċeduri ta’ infurzar eżistenti fir-Regolament dwar Vjeġġi ta’ Skart wasslu għal zieda fil-vjeġġi ta’ skart illeċitu minn gruppi kriminali organizzati, li huma smati li jammontaw għal 30 % tal-vjeġġi kollha tal-iskart fl-Ewropa⁽⁶⁾. Il-KESE jappoġġja l-infurzar tal-proċeduri ta’ spezzjoni u investigazzjoni u jappella għal kooperazzjoni shiha bejn l-Istati Membri u l-UE, f’konformità mal-Istrateġija l-ġdida tal-UE biex tiġi miġġielda l-Kriminalità Organizzata 2021-2025⁽⁷⁾.

5.12. Il-partijiet interessati industrijali u l-NGOs għandhom rwol importanti fl-indirizzar tal-vjeġġi illegali tal-iskart. Id-data mhux kunfidenzjali għandha tkun disponibbli għall-partijiet interessati kollha, peress li aktar trasparenza se tgħin biex jtnaqqsu l-vjeġġi illegali tal-iskart.

6. L-ekodisinn

6.1. Il-KESE jemmen li t-tishih tal-leġizlazzjoni dwar l-ekodisinn għal prodotti sostenibbli huwa mehtieġ biex jintlaħqu l-oġġettivi ambizzjużi tal-UE stabbiliti fil-Patt Ekoloġiku Ewropew u fil-Pjan ta’ Azzjoni dwar l-Ekonomija Ċirkolari. Ir-Regolament dwar l-Ekodisinn għal Prodotti Sostenibbli jirrappreżenta opportunità għall-produtturi tal-UE biex jiddifferenzjaw il-prodotti tagħhom minn dawk li għandhom prestazzjoni inqas tajba billi jużaw metodu ta’ valutazzjoni komuni. Il-partecipazzjoni tal-esperti tal-industrija u partijiet interessati rilevanti oħra fil-katina tal-valur hija essenzjali biex jiġi żgurat li l-prinċipji taċ-ċirkolarità japplikaw fil-livelli kollha tad-disinn tal-prodotti sabiex jiġu inkluzi l-prevenzjoni tal-iskart u r-riżwiziti minimi tal-kontenut riċiklat.

⁽⁴⁾ L-Opinjoni tal-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew dwar “Il-Proposta għal Regolament tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill dwar il-vjeġġi ta’ skart u li jemenda r-Regolamenti (UE) Nru 1257/2013 u (UE) 2020/1056” (COM(2021) 709 final — 2021/0367 (COD)) (ĠU C 275, 18.7.2022, p. 95).

⁽⁵⁾ L-Opinjoni tal-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew dwar “Il-Proposta għal Regolament tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill dwar il-vjeġġi ta’ skart u li jemenda r-Regolamenti (UE) Nru 1257/2013 u (UE) 2020/1056” (COM(2021) 709 final — 2021/0367 (COD)) (ĠU C 275, 18.7.2022, p. 95).

⁽⁶⁾ Mistoqsijiet u Twegibiet dwar ir-regoli l-ġodda tal-UE dwar il-vjeġġi tal-iskart.

⁽⁷⁾ L-Istrateġija tal-UE biex tiġi miġġielda l-Kriminalità Organizzata 2021-2025.

6.2. Il-KESE jappella għall-inkluzjoni tal-aspetti soċjali fid-definizzjoni tas-sostenibbiltà, u mhux biss tar-rekwiżiti ambjentali, kif inhu l-każ bħalissa. L-aspetti soċjali għandhom jikkonformaw mal-istandards internazzjonali tax-xogħol, bħar-rispett għad-djalogu soċjali u n-negozjar kollettiv.

6.3. L-użu ta' materja prima sekondarja u prodotti sekondarji għandu jiġi rikonossut skont ir-Regolament dwar l-Ekodisinn għal Prodotti Sostenibbli, peress li dawn jistgħu jikkontribwixxu b'mod sinifikanti biex jintlaħqu l-miri tal-politika tal-UE dwar it-tibdil fil-klima. Bl-istess mod, id-disinn għar-riċiklabilità tal-prodotti, u l-materjali kostitwenti taġġhom, huwa essenzjali biex jizziedu ċ-ċirkolarità u d-disponibbiltà ta' materja prima sekondarja ta' kwalità għolja.

6.4. Il-passaport diġitali tal-prodotti huwa għodda importanti biex tiġi pprovduta informazzjoni rilevanti dwar is-sostenibbiltà tal-prodotti lill-klijenti u għall-protezzjoni tad-drittijiet tal-proprjetà intellettuali tal-produtturi, il-prevenzjoni tal-użu hażin tad-data u biex jiġi evitat l-greenwashing. Bażi tad-data robusta, affidabbli u komprensiva hija essenzjali biex tiġi pprovduta tali informazzjoni kemm fis-suq tradizzjonali kif ukoll fis-suq online.

6.5. Barra minn hekk, l-estensjoni tal-ħajja tal-prodotti se ssir dejjem aktar importanti għall-kompetittività tal-industrija Ewropea, speċjalment peress li l-UE spiss tiddependi minn pajjiżi terzi. Il-KESE jemmen li l-investimenti fir-riċerka u l-iżvilupp u s-sħubijiet pubbliċi-privati għandhom jissahħu u jingħataw appoġġ finanzjarju.

7. Ir-Regolament dwar il-Prodotti għall-Bini

7.1. Flimkien mal-proposta tar-Regolament dwar l-Ekodisinn għal Prodotti Sostenibbli, ir-reviżjoni tar-Regolament dwar il-Prodotti għall-Bini tipprovdi opportunità biex is-sostenibbiltà tal-prodotti tiġi allinjata mal-istess livell ta' ambizzjoni fis-setturi differenti tas-suq fil-konstruzzjoni. Filwaqt li l-proposta tar-Regolament dwar il-Prodotti tal-Konstruzzjoni rikonossiet l-importanza tal-użu ta' materjali riċiklati, l-użu ta' prodotti sekondarji jista' jgħin ukoll biex titnaqqas id-dipendenza mir-riżorsi naturali primarji u għalhekk jehtieg li jitqies fil-kriterji tal-prestazzjoni tal-prodott.

7.2. Il-KESE jemmen li l-introduzzjoni ta' rekwiżiti minimi ta' sostenibbiltà ambjentali u soċjali, flimkien mat-tikkettar u l-inċentivi tas-suq, jgħolqu kundizzjonijiet ekwivalenti ta' kompetizzjoni għall-prodotti sostenibbli u jiżguraw li dawn jiġu rikonossuti kif imiss.

7.3. Il-kriterji tal-akkwist pubbliku ekoloġiku għandhom jużaw il-limiti tal-prestazzjoni stabbiliti skont ir-Regolament dwar il-Prodotti għall-Bini. Il-KESE jemmen li l-akkwist pubbliku ekoloġiku għandu rwol vitali fl-aċċellerazzjoni tax-xejriet tal-ekonomija ċirkolari, fil-promozzjoni tas-sostenibbiltà u fil-holqien ta' suq tal-UE għal prodotti sostenibbli. Il-KESE huwa konvint li standardizzazzjoni armonizzata tal-UE dwar il-prodotti għall-bini se tipprovdi qafas koerenti fl-Istati Membri, filwaqt li ttejjeb it-trasparenza f'termini ta' durabbiltà, kapaċità ta' tiswija, sikurezza, eċċ.

7.4. Il-KESE jishaq li l-metodi ta' valutazzjoni użati bħalissa fis-settur tal-konstruzzjoni mhumiex armonizzati bis-sħiħ u jistgħu jwasslu għal riżultati differenti madwar l-UE u għalhekk għal nuqqas ta' komparabbiltà. Wieħed mill-prerekwiżiti huwa li jittejjbu l-konsistenza u l-komparabbiltà tal-valutazzjonijiet tal-prestazzjoni ambjentali tal-prodotti għall-bini. Il-Kumitat iqis li l-iżviluppi dwar il-metodoloġija tal-Impronta Ambjentali⁽⁸⁾ huma pożittivi, u jistgħu jgħinu biex jintlaħqu dawn l-għanijiet.

7.5. Il-KESE jfahhar l-intenzjoni tal-KE li tippromovi għadd ta' proposti leġiżlattivi dwar it-titjib tal-possibbiltà ta' tiswija tal-prodotti, l-estensjoni taċ-ċiklu tal-ħajja tal-prodotti, l-introduzzjoni tat-tikkettar tal-enerġija u l-provvista ta' servizzi ta' tiswija disponibbli għall-konsumaturi.

8. Id-Direttiva dwar l-Imballaġġ u l-Iskart mill-Imballaġġ

8.1. Huwa importanti li jiġi żgurat li l-materjal kollu tal-imballaġġ imqiegħed fis-suq ikun riċiklabbli jew jista' jerga' jintuza. Id-disinn għar-riċiklabbiltà tal-imballaġġ għandu jqis mhux biss ir-rata ta' riċiklaġġ, iżda wkoll il-kapaċità tal-materjali li jiġu riċiklati mingħajr telf ta' proprjetajiet intrinżiċi u l-firxa tas-sostituzzjoni tal-materjal primarju. Dan se jgħin biex jiġi żgurat riċiklaġġ ta' kwalità għolja fi tmiem il-ħajja. Ir-riċiklabbiltà tal-materjali tal-imballaġġ għandha tiġi kkunsidrata fi skemi ta' responsabbiltà estiża tal-produttur permezz ta' taraffi abbażi tal-prinċipju tal-"ekomodulazzjoni".

⁽⁸⁾ Ir-Rakkomandazzjoni tal-Kummissjoni (UE) 2021/2279 tal-15 ta' Diċembru 2021 dwar l-użu tal-metodi tal-Impronta Ambjentali għall-kejl u l-komunikazzjoni tal-prestazzjoni ambjentali taċ-ċiklu tal-ħajja ta' prodotti u ta' organizzazzjonijiet (GU L 471, 30.12.2021, p. 1).

8.2. Filwaqt li l-kontenut riċiklat għandu rwol fl-istimulazzjoni tad-domanda għall-materjal riċiklat, fil-każ tal-imbellaġġ tal-azzar, diġà hemm suq li jiffunzjona tajjeb għall-materjali sekondarji, u r-rata ta' riċiklaġġ għall-imbellaġġ tal-azzar diġà hija iżjed minn 84 %. Għalhekk, obbligu li jiżdied il-kontenut riċiklat jista' fil-fatt iżid l-emissjonijiet ta' gassijiet serra jekk ir-ruttam ikollu jiġi ttrasportat fuq distanzi kbar u ddevjat minn flussi minn sorsi oħra.

Brussell, l-24 ta' Jannar 2023.

Christa SCHWENG
Il-President
tal-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew
